

CODI ÈTIC.

PER QUÈ I PER A QUÈ

► Un codi ètic és una guia dels valors pels quals ens volem caracteritzar i que entenem que són les bases de la societat que desitgem, per això aquests van més enllà de les consideracions legals.

Darrerament veiem que l'ètica, la transparència o la rendició de comptes són conceptes que són en boca de tothom, com si fos una nova moda. La societat ha esdevingut més complexa i, en conseqüència, més incerta i també més vulnerable. Una societat que es vulgui democràtica ha de pagar aquests peatges, l'ètica esdevé el terreny on hem de gestionar els dilemes i els dubtes que els canvis socials ens van plantejant.

En el terreny associatiu, ja comptem amb experiències pròpies que porten més de deu anys funcionant i que continuen donant resposta a les demandes que reclama la ciutadania. L'existència de pautes de comportament que comprometin, que siguin visibles i mesurables, són bons indicadors de la feina que anem fent. Amb aquesta finalitat, disposar de controls externs de seguiment independents i compartits amb tercers poden ser la millor eina per mesurar i aconseguir aquest fi.

Quan parlem de codi ètic per a les associacions principalment ens referim a uns principis comuns de comportament. Allò que està bé i el que no. I, en aquest sentit, no ha de ser un document tancat i definitiu, bàsicament perquè, com dèiem, la societat és canviant i els criteris amb què mesurem aquestes accions poden també modificar-se. En qualsevol cas, un codi ètic és una eina que cal tenir present, discutir-la, actualitzar-la, revisar-la, consultar-la, i no oblidar com associació el que som, el que volem ser i perquè fem el que fem.

Però tot plegat no és tan senzill. Primer perquè el dia a dia se'ns menja i ens aturem poc a reflexionar, l'activisme ens pot. D'altra banda, parlar de qüestions que tenen a veure amb l'ètica sovint poden ser ambigües. Hi ha, i pot haver-hi, situacions en què alguns podrien considerar que el funcionament o les activitats no són adequades o mancades d'ètica tenint en compte que d'altres ho consideraran acceptables. Fins i tot es pot donar la situació que una mateixa acció pugui considerar-se ètica en un moment i no ètica en un altre moment.

Per tant, és recomanable que les organitzacions disposin de codis ètics amb la finalitat de donar a conèixer aquelles pràctiques que es consideren acceptables i les que no, amb l'objectiu de reduir al mínim l'emissió de judicis equívocs entre els seus grups d'interès.

Una altra de les funcions principals és l'autoregulació, motiu pel qual qualsevol organització es pot dotar d'una eina per poder regular i corregir els impactes negatius que genera el constant creixement de grups que acaben desvirtuant els mateixos àmbits sectorials o les mateixes estructures federatives, sense oblidar la pròpia forma jurídica d'associació.

En resum, el codi ètic compleix dues funcions per a qualsevol associació: de cara endins, augmenta la qualitat democràtica de l'entitat; de cara enfora, envia un missatge a la societat sobre la nostra voluntat clara i inequívoca.

Beneficis del comportament ètic

- *Generació de confiança.* Tota activitat es construeix sobre relacions amb persones. La força d'aquestes relacions es basa en la confiança, per tant la conducta ètica és un factor indispensable per a la generació d'aquesta perquè té la capacitat d'atorgar credibilitat als qui la practiquen. Pot, fins i tot, ser més efectiu i convenient que molts controls externs, com la regulació governamental.
- *Satisfacció de la nostra base social.* Ajuda a les persones associades, voluntàries i assalariades a identificar-se amb els valors que l'associació reconeix com a pràctiques acceptables, ajudant a prendre millors decisions i també fidelitzant les persones i motivant-les a continuar treballant de la millor manera possible per aconseguir les finalitats fundacionals.
- *Captació de recursos.* El fet de no enganyar els altres, de complir el que s'ofereix i de transmetre una imatge de coherència. És una carta de presentació prou atractiva per les persones i organitzacions que solen comportar-se de la mateixa manera perquè se senten identificades amb aquestes accions.
- *Protecció contra la publicitat negativa.* Quan les activitats que realitzem, les entitats amb què treballem són considerades ètiques, és difícil que la publicitat negativa es pugui produir. Per tant, el comportament ètic ens protegeix com a associació.

Ramon Torra

Codi ètic de les Associacions de Barcelona